

dela Rozmana v trebuh ter ga smrtnonevarno ranila.

Roparji. Pri Kapeli v radgonski okolici napadlo je 8 roparjev hišo posestnika Šijanec. Posestnik je vmlolice opazil in pričel nanje streljati. Enega roparja je tako težko ranil, da je 4 ure pozneje umrl. Ustreljeni je cigan Vincenc Cehner, ki stane pri sv. Križu. Potem so roparji zbežali.

Pod ključ dali so v Mariboru 19 letno vlačugo Marijo Kregar iz sv. Trojice zaradi sleparije in poneverjenja.

Lepa sinova ima posestnik Franc Marčič v Slov. Gradcu. Ukradla sta mu namreč precej vina in 200 K denarja.

Kapa izdala je v Mariboru hlapca Leopolda Pohorili. Ukradel je namreč trem delavcem precej denarja. Na kraju tatvine pa je pozabil svojo kapo. Tako so tata takoj izsledili in zaprli.

Tečaj za uporabo sadja in zelenjave priredi v času od 18. do 23. septembra deželna sadjarska in vinogradniška šola v Mariboru. Obisk je brezplačen. Nadaljne določbe razvidne so iz inzerata v današnji številki.

Radinska Slatina. Poroča se nam: Vkljub požaru skladišnega poslopja za kište ni vtopilo nobeno motenje razpošiljanja studenca. Čeprav je jako veliko naročil, vendar se vsa naročila najhitreje efektuirala.

Požar. V Podgorju pri Slov. Gradcu je gorelo pri posestniku Predniku. Hiša in dvoje gospodarskih poslopj je popolnoma pogorelo in z njimi mnogo mrve, krme ter drv. Otroci so se igrali in zažgali. Tudi 12 svinj je zgorelo. Požarniki so ogenj komaj po težkem delu omejili.

Delavski jubilej. Preteklo soboto izvršila se je v Ptuj prav zanimiva in redka slavnost. Štajersko obrtniško društvo je namreč trem zvestim pomočnikom podelilo srebrno odrsno bronasto medaljo s častno diplomom. Odlikovani gospodje so: Joh. Steger, usnjarski delovodja, ki je že nad 33 let v službi usnjarske tovarne g. P. Piricha v Ptuj; Mat. Ornig, strojni mojster tiskarne W. Blanke v Ptuj, ki služi tej tvrdki že nepretrgoma skozi 24 let (odnosno z odmorom vojaške službe že od leta 1880); Ign. Spritzey, stavec pri tvrdki W. Blanke v Ptuj, ki opravlja ta posel že skozi več kot 23 let. Tak jubilej je v današnjih časih splošne raztresenosti in nezadovoljnosti redki slučaj delavske zvestobe in izpolnjevanja dolžnosti. Zato je bila tudi slavnost izredno lepa. Primanjkuje nam prostora, da bi posamezne govore omenili. Opomniti moramo le, da so govorili gg. načelnik obrtnega društva ptujskega K. Nekola, ki je celo slavnost vodil, županov namestnik ptujski Joh. Steudte, stari župan in okrajni načelnik ter deželni poslanec Jos. Ornig, urednik K. Linhart, tovarnar P. Pirich, tiskarnar W. Blanke, A. Masten. Praznovani jubilarji so se v prisrčnih besedah zahvalili. Domači orchester mestne godbe pa je razveseljeval goste. Bila je to lepa, krasna slavnost, ki bode gotovo svoj vtis v srca vseh udeležencev pustila. Jubilej je dokaz, da zvesti in svojo dolžnost vedno izpolnivi delavec mnogo več doseže, nego od kraja do kraja potujoči nahujskani človek. Čestitamo mojstrom za take delavce! Čestitamo pa tudi še enkrat vsem trem jubilarjem, od katerih sta dva tudi že pri „Štajercu“, odkar ta list izhaja. Steger, Ornig in Spritzey naj bi bili delavcem nekak vzor in naj bi jim veselje nad izpolnjeno dolžnostjo še dolgo življenje olepšavalo!

Iz Koroškega.

Veliko rokodelsko razstavo z najrazličnejšimi zborovanji in kongresi obdržujejo do 3. septembra v Celovcu. Razstava je velezanimiva in daje jasno sliko o napredovanju in zmožnostih obrtniškega stanu. V eni prihodnjih številki si bomo dovolili prostor, da razstavo natanko

popišemo ter ocenimo. Ze danes pa lahko rečemo, da stoji razstava na lepi visočini in smejo biti koroški rokodelci nanjo ponosni. Tako je tudi z ozirom na prepotrebni obrtniški stan koroška dežela ena najprejših. Kar neki pravijo prvaški hujskači k temu, kateri vedno obrekujejo in blatijo koroško domovino? Za resno gospodarsko delo, brez katerega ni nobene bodočnosti, nimajo prvaški Slovenci prav nobenega zmisla. Raje jim je vsaka vaška „igra“ ali vsak „sokolski“ izlet, kakor pa priredbe, ki koristijo srednjemu stanu, to je kmetu in obrtniku. Zato pa tudi vsakdo, kdor ima srce za ljudski napredek, obrača hrbet hujskačem političnega prvaštva v vrstah slovenskih klerikalcev... Koroškim obrtnikom pa čestitamo prav iz srca za vrljo uspelo razstavo in upamo, da bode ta prireditelj pravi mejni kamen v razvitku gospodarstva lepe koroške dežele!

Ukradel je neznanec vrtnarici Schweiger v Beljaku mnogo obleke in drugih predmetov v skupni vrednosti 40 K.

Gozdni požar. V bližini Arnoldsteina so se gozdovi vsled isker mašine dvakrat vneli. Komaj da so prebivalci ogenj zadušili in večjo škodo preprečili. — Nadalje je bil večji gozdni požar pri Meierniggu ob Vrbskem jezeru. — Lesnemu trgovcu Kanatschnig v Št. Vidu napravil je veliki požar škode za 12.000 K.

Zaprl so v sv. Marjeti pri Wolfsbergu Moniko Manker, ker je zlatnine za več kot 500 K pokradla.

Zmaga. Pri volitvah v občini Dellach v dravski dolini so naprednjaki v vsek treh razredih zmagali. Čestitamo vrlim volilec!

Strela ubila je v Lasnici hlapca Henrika Egger. Bil je takoj mrtev.

Dva laška dezerterja zaprli so v Sv. Mohorju. Prišla sta peš v Mauthen.

Utonil je v nekem bajerju pri Celovcu 13 letni Ludovik Lazarus pri kopanju. Drugi dečki mu niso mogli pomagati. Kopanje v dotičnem bajerju je sicer prepovedano.

Ogenj. V Guttaringu so pogorela vsa poslopja posestnikov Zippusch in Obersteiner. Škode je za 8.000 K. Ne ve se, kako je ogenj nastal.

Vlomil je neznanec pri Kranerju v Salahu in ukradel obleke za čez 60 K.

Potres so čutili preteklo soboto ponoči v Celovcu.

Cerkev pogorela je v Leibsborfu. Goreti je pričelo pri Obakbauru v gospodarskem poslopju. Vkljub hitri pomoči ni bilo mogoče cerkve rešiti.

V Dravo skočil je pri Paternionu čevljarški mojster Jožef Aicholzer. Vzrok samomora ni znan.

Poštni tat. Hlapec Andrej Bauer ukradel je več denarja iz pošt v Gurnicu in Miegru. Oddali so ga deželni sodniji.

Pogorelo je pri Žitarivasi poslopje kočarja Sinčnika. Škode je za 4.000 K. Baje je neki neprevidni otrok zažgal.

O nekaterih mlečnih napakah in o tem, kako se dajo odpraviti.

O tem piše »Hessische landw. Zeitschrift« naslednje: Včasih se pojavijo v mleku izvanredne prikazni, ki otežujejo ali celo popolnoma onemogočijo njegovo uporabo. Te izvanredne prikazni, ali napake izvirajo mnogokrat od krav, ki so bolne; v drugih slučajih zamore pa biti vzrok tem napakam krma, a razun tega tudi zunanji vplivi, kakor n. pr. vreme, nesnaga, pomanjkanje vode za hlajenje mleka i. t. d. Poglavitne napake mleka pa so sledeče: 1. Vodeno mleko, 2. vlečljivo ali sluzavo mleko, 3. rdeče mleko, 4. hitro gnijoče mleko, 5. mleko, ki se hitro zje ali sesiri in 6. modro ali plavo mleko.

Vodeno mleko vsebuje izredno veliko vode in razmeroma kaj malo suhih snovi. Takšno mleko je bistveno manj vredno kakor pa normalno mleko. Vzrok

tež napaki so marsikdaj gotove notranje bolezni krav. Posebno rada se pojavi ta napaka v mleku, izvirajoč od jetičnih ali sušičnih krav, a opazilo se je takšno mleko tudi pri kravah, ki rade zvržejo. To napako dobi mleko tudi takrat, ko se poklada kravam prav vodeno klap, če se jim poklada mnogo enostranskih krmil, kakor n. pr. repo, krmsko peso, krompir i. d. d. Da se odpravi ta napaka iz mleka, je treba živnozdravniške pomoči, če izvira napaka iz bolezni. Ako pa je krivo tej napaki v mleku enostansko krmjenje, je treba poskrbeti, da se bodo krmile krave s primerno klapo in mleko zgubi napako v kratkem ter dobi zopet pravilno sestavo.

Vlečljivo ali sluzavo mleko, ki se vleče kakor olje in katerega smetana se tudi tako vleče ter se ne, da podelati zlepa v maslo. Maslo iz takšnega mleka je slabe kakovosti, a tudi masla se dobi iz njega malo. To napako povzroča delovanje gotovih gliv, a opazilo se je že večkrat, da se ta napaka, če se je le zgubila, zopet povrne, kakor hitro se zažene krave na kakšnem drugem mestu pašnika, zginila je ta napaka v mleko. Če se oddaja takšno mleko v mlekarnico, okuži se v dotični mlekarnici lahko še drugo zdravo mleko. Radi tega mora mlekar ali sirar strogo paziti, da se ne zanesa ta napaka s kakšnim mlekom v mlekarnico. Če se je pa ta napaka zanesla po neprevidnosti v mlekarnico, naj se temeljito razkužijo vsi prostori, vsa opravila in posoda.

Rdeče mleko. Da ima mleko rdečo barvo, je vzrok temu v njem se nahajajoča majhna množina krvi, katera dospe v mleko vsled prevelikega krvnega nazara proti vinemu ali pa na ta način, da počti, ko se krava molze kakšna majhna krvna žilica. Ako pride kri po prvi tu navedeni poti v mleko, potem je mleko skozi skoz onakomerno rdeče, ako pa pride kri po drugi poti v mleko, se opazijo v mleku nekatere krvave mli. Da se odpravi ta napaka, potrebno je živnozdravniške pomoči, a naročiti je obenem osebam, ki molzejo, naj s kravami lepo ravna.

Hitro gnijoče mleko ima že takoj na početku, ko se prične zjedati ali kisati, obenem tudi okusa po gnibli. Ko se zjeda ali kipi, dobiva namreč obenem duh po gnilih jajcih. Ta napaka se pojavlja v mleku le o vročih poletnih mesecih in sicer vselej vsled velike nemarnosti in nesnažnosti. Ako se ta napaka enkrat vgnezi, potem se da težko odpraviti in če se že hoče odpraviti, uporabiti se morajo za to le pramočna razkužila, kakor n. pr. klorovo apno, ki se mora več dni zaporedoma dajati v dotične prostore. Razun tega je treba temeljito omiti tudi vsa mlekarsko opravila in posodo z raztopino klorovega apna in nato seveda večkrat oplahniti z vrelo vodo.

Mleko, ki se hitro zje ali skisi in sicer že med molžnjo ali koj nato, ko se je vmlolilo. Razločevati pa je pri takšnem mleku dvoje in sicer: ali se zjeda vsled sirišnih bakterij in ostane potem mleko sladko, ali pa vsled mlečno-kislilnih bakterij vsled česar se tvori v mleku mlečna kislina. Ako se zjeda mleko vsled sirišnih bakterij, se ta vzrok ne da zlepa odpraviti, ako napaka slučajno sama ob sebi ne izgine. Lajša se dajo zatreti mlečnokislne bakterije v mleku in sicer tem potom, da se mleko pravočasno močno ohladi in strogo pazi na snago. Nesnažnost je največkrat vzrok, da se mleko hitro zje ali skisa, ker okužujejo stari mlečni ostanki i. t. d. sveže mleko. Pokaže se pa ta napaka lahko tudi vsled prav velike poletne vročine, posebno pa v soparnem vremenu; v tem slučaju je hitro in popolno ohlajenje mleka edino sredstvo.

Modro ali plavo mleko. Mleko postane modro ali plavo šele potem, ko se je skislilo, oziroma se ima skisliti. Početkoma se zapazijo vrh smetane majhne pike modre barve, katere se vedno bolj širijo in širijo in pomodrijo konečno vse mleko. Vzrok te napake je mnogokrat krma, v kateri se nahajajo neke posebne bakterije, ki proizvajajo modro barvilo. Menjava krme odstrani tudi tukaj, kakor pri sluzavem ali vlečljivem mleku, večkrat to napako. Te napake se mleko tudi lahko naleže. Če se pa ta napaka enkrat vgnezi v kakih prostorih kakor v hlevu i. t. d., potem se morajo ti prostori in vsa opravila do dobra razkužiti.

Gospodarske.

Ako je kdo drevesno deblo z vozom odgnil, naj se rana takoj z nožem lepo obreže in pogladi, nato naj se napravi zmes iz ilovice, govejega blata in iz jel-menovih resin, namaže s to zmesjo rano in s čisto obda ali ovije ter trdno zaveže. Po takem ravnanju se rana v kratkem zaceli.

Prvo podkovanje žrebet. Skušaj, da privadiš žrebe že v mladosti, da se bo pustilo prijeti za nogo, najprvo gladi ga po nogi z roko in nato skušaj mu jo polagoma vzdigniti. Početkoma privzdigni nogo le malo in polagoma dviguj jo vedno bolj visoko, dokler jo ne privzdigneš tako visoko, kakor treba vzdigniti jo pri podkovanju. Posebno če žrebetu kopita večkrat snatiš in pri tem potolčeš po podplatih, privadiš ga na podkovanje. Ko ga hočeš dati podkovati, ne privzdigni mu nog previsoko, kar stori rad držač, ki je visok, da laže

Usojamo si tem potom naznaniti, da vsled požara našega skladišnega poslopja za kište vkljub tako mnogoštevilnim naročbam ni vstopilo nobeno motenje v razpošiljatvi studenca in da se vse prekoslej najhitreje efektuirala.

Zdravilišče Radinska Slatina Höhn & comp.

trave. očem nleko nleko klajo, or n. pravi moči, apaki da se i na-
drži. Če je držač visok, vrže ga konj kmalu od
Nikakor mu pa tudi ne vleči nog na zunaj, kajti
tem zgubi žival ravnotežje in je prisiljena potem, da
silo iztrže iz rok. Tudi ne drži nog predolgo kviščo,
lival postane nepolrpežljiva in nemirna. Pusti nogo
držati iz rok ali pa ravnaj tako, da kovač kopita naj-
po vrsti obreže in šele potem drugo za drugim
Nikar ne tolci živali in ne kriči nad njo; s
jo lahko tako pokvariš, da se ne bo pustila zlepa
okovati.

Kardinal Gruscha †.

Poročali smo že, da je splošno znani kardinal in
knezoškof dr. Anton Gruscha v 91. letu svo-
življenja umrl. Bil je eden najbolj priljubljenih cerk-
poglavjarjev naše države. Rojen je bil pokojnik 1.
Dunaju. L. 1848 je človekoljubno umirajočim

Kardinal Gruscha Fürstbischof von Wien

sem tolažbo ter pomoč prinašal. Dalje časa je bil
spovednik matere našega cesarja. On je tudi usta-
katoliških pomočniških društev (Gesellenvereine).
duhovnik je bil vnet in trdni zagovornik Kristovih
tega o in več-

Novi dunajski knezoškof.

Namesto umrlega kardinala Gruscha se bode imelo
dosedanjšega koadjutorja dunajske dieceze, škofa
Franca Nagl za dunajskega kneza in nadškofa. Dr.
je danes 55 let star. On je rojen Dunajčan. Leta
je bil za duhovnika blagoslovljen. Leta 1885 po-

Bischof Dr. Fr. Nagl

je dvorni kaplan na Dunaju. 1887 postal je
vitalni ravnatelj v „Angustinum“, 1889 rektor v
in 1902 škof v Trstu. Potem je prišel kot
adjuktor na Dunaj, kje postane zdaj eden najvišjih
svetih dostojanstvenikov.

Ali si se že naročil na „Štajerčevi“

Kalendarski koledar za 1912?

bode ta splošno priljubljeni koledar zopet
časno. Gledali bode, da mu ostane vse-
ednako bogata, kakor vsa dosedanja leta.
bode celo vrsto velekoristnih gospodar-
čankov, lepih povesti, podučnih notic,
slik itd. Cena mu bode pa edna-
ostala. namreč 60 vinarjev, s poš-
na 70 vinarjev. Tudi velja i letos do-
da, da dobi vsakdo en koledar zastonj,
kdor jih naroči deset.

Inzerente

varjamo istotako ob tej priliki, naj nam za
ledar namenjene inzerate čimpreje vpošljejo.

Vsi na delo za naš koledar!

Bogate žetve žita pridobi se po dosedanji izkušnji edino s
pomočjo gnojilnega sredstva fostorjeve kisline. Za zimske žetve je
v tem oziru Tomaževa moka najbolj izkušeno in najbolj ceno gno-
jilo. Ali zahteva naj se izrecno „zvezdino znamko“, ki daje gotovo
jamstvo za pristnost gnojila.

Pri oknu vun vržen je dostikrat denar, ki se ga za po-
steljino perje in gotove postelje plača, ako se ne obrne na pravi
vir. Ravno pri nakupu posteljine perja se mora biti jako previ-
den in se obrniti le na prvorazredno hišo. Priporočamo vsled tega
najbolje renomirano firmo S. Benesch, Deschenitz, št. 763
Češko, katera strogo rečno in ceno postrežbo vsakega kupca za-
dovolji (glej tudi inzerat!)

Loterijske številke.

Gradec, dne 5. avgusta: 68, 54, 69, 29, 13.
Trst, dne 12. avgusta: 26, 19, 6, 42, 40.

Meščanska parna žaga.
Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptujju zraven kralnice in plinarske hiše postavljena je parna žaga vsakomur v porabo.
Vsakomur se les hlodi itd., ter po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati, spahati i. t. d.

Pridni
viničar
za gorice „Willkomberg“ (Gradiše), pošta Sv. Marjeta na Pesnici, se sprejme pri
Jos. Ornig, Ptuj.

Lepo posestvo. 581
V Ribnici na Pohorju ob cesti blizu cerkve se proda lepo zidano poslopje z gostilno in trgovino, ima 5 sob, eno kuhinjo in prešo, veliko izbo; 2 lepi in veliki z opeko velbani kleti, z drvarnico, kovačnico in kegljišče, veliko gospodarstvo poslopje, štala, hlev za 10 glav ži-vine, 10 svinjakov, zidanih, zraven dve sobi za stanovanje, kuhinja, lep vrt za zelenjavo; sadonosnik, lepe njive in travniki, 17 johov gozda, skupno posestvo. okl. 25 johov veliko, cena 30.000 kron, od katerih lahko 10.000 kron obleži; resni kupovalci naj se zglasijo pri Andrej Osrajnig v Ribnici na Pohorju.

Občinska hranilnica (Sparkasa) v Ormožu,
ustanovljena 1873, giro-konto pri avstro-ogrski banki št. 832036.
prezame vloge vsaki dan,
izposojuje domače štedilnice (Heimsparkasse), kapitalizira nedvigljene obresti vsakega pol leta in plača rentni davek iz lastnega. Ona daje posojila na zemljiča, posojlja, menice (Wechsel) in vrednostne papirje pod najugodnejšimi pogoji in proti zmernemu obrestovanju ter daje vsakega dopolne rada in brezplačno pojasnila v vseh hranilničnih zadevah. Za vloge jamci ne samo izdatni rezervni fond zavoda, marveč tudi mestna občina Ormožka z vsem svojim premoženjem; poleg tega je ta sparkasa poverjena držav-nemu nadzorstvu in državnim revizijam.
Vsled tega je za vložnike najzanesljivejši in najvarnejši denarni zavod.
972 Pavnateljstvo.

Razglas.

Na deželni sadjarski in vino-gradniški šoli v Mariboru obdrži se v času od 18. do 23. septembra

tečaj za vporabo sadja in zelenjave

(Obst-und Gemüseverwertungskurs). Pri temu te-čaju podučevalo se bode v teoriji in v praksi žetev, sortiranje, razpošiljatev, skranjenje in na-menu primerne metode izdelovanja sadja kot trajnega blaga. Poleg tega se bode tudi pečalo s konzerviranjem razne zelenjave po primernih metodah. Vse to se bode udeležencem tečaja v toliko sporočilo, v kolikor je to za izvrševanje omenjenih del potrebno.

Podučnega denarja se ne dviga. Število ude-ležencev je določeno s 30.

Naznanila k udeležbi vpsolati so do 12. septembra spodaj podpislanemu šolskemu vodstvu.

Ravnateljstvo deželne sadjarske in vino-gradniške šole v Mariboru.

Hranilnica (Sparkassa)
vlad. državnega mesta Ptuj

Vstanovljena leta 1862.	priporoča se glede vsakega med hranilnične zadeve spadajočega posredovanja, istotako tudi za posredovanje vsakršnega posla z avst. ogersko banko. Stran-kam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.	Vstanovljena leta 1862.
Čekovnemu računu št. 808051 pri c. kr. poštno - hranilničnem uradu. Mestni de-narni zavod.	Občenje z avst. ogersko banko.	Giro-konto pri podružnici avst. ogerske banke v Gradcu. Uradne ure za poslovanje s strankami ob delavnikih od 8-12 ure.
Ravnateljstvo.		